

08
επαναληπτικά
θέματα

ΤΕΕ Β' ΚΥΚΛΟΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΠΟΙΗΜΑ

Νικηφόρος Βρεττάκος
Ο χρόνος και το ποτάμι

Αν δεν μου 'δινες την ποίηση, Κύριε
 Αν δε μου 'δινες την ποίηση, Κύριε
 δε θα 'χα τίποτα για να ζήσω.
 Αυτά τα χωράφια δε θα 'ταν δικά μου.
 Ενώ τώρα ευτύχησα να 'χω μηλιές,
 να πετάξουνε κλώνους οι πέτρες μου,
 να γιομίσουν οι φούχτες μου ήλιο,
 η έρημός μου λαό,
 τα περιβόλια μου αηδονία.
 Λοιπόν, πώς σου φαίνονται; Είδες
 τα στάχια μου, Κύριε; Είδες τ' αμπέλια μου;
 Είδες τι όμορφα που πέφτει το φως
 στις γαλήνιες κοιλάδες μου;
 Κι έχω ακόμη καιρό!
 Δεν ξεχέρσωσα ολο το χώρο μου, Κύριε.
 Μ' ανασκάφτει ο πόνος μου κι ο κλήρος μου μεγαλώνει,
 Ασωτεύω το γέλιο μου σαν ψωμί που μοιράζεται.
 Ωστόσο,
 δεν ξοδεύω τον ήλιο σου άδικα.
 Δεν πετώ ούτε ψίχουλο απ' ό,τι μου δίνεις
 Γιατί σκέφτομαι την ερμιά και τις κατεβασιές του
 χειμώνα.
 Γιατί θα 'ρθει το βράδυ μου. Γιατί φτάνει όπου να ' ναι
 το βράδυ μου, Κύριε, και πρέπει
 να 'χω κάμει πριν φύγω την καλύβα μου εκκλησιά
 για τους τσοπάνηδες της αγάπης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄

1. Η ποίηση είναι, σύμφωνα με το Νικηφόρο Βρεττάκο, το δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο. Τι ευτύχησε να πετύχει ο ποιητής χάρι στη ποίηση;

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

2. «Ωστόσο, δεν ξοδεύω τον ήλιο σου άδικα..., Κύριε, και πρέπει να'χω κάμει πριν φύγω την καλύβα μου εκκλησιά για τους τσοπάνηδες της αγάπης».

Περιγράψτε τη συναισθηματική κατάσταση του ποιητή προσέχοντας ιδιαίτερα τα εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιούνται.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10**ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄**

1. α) Ποιον τρόπο πειθούς εντοπίζετε στο ποίημα του Βρεττάκου;

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

- β) Ποια είναι τα εκφραστικά μέσα και τα σχήματα λόγου που χρησιμοποιεί ο ποιητής στους παρακάτω στίχους;

- «Αυτά τα χωράφια δε θα' ταν δικά μου».
- «η έρημός μου λαο, τα περιβόλια μου αηδόνια».
- «να πετάξουνε κλώνους οι πέτρες μου»
- «Μ' ανασκάφτει ο πόνος μου κι ο κλήρος μου μεγαλώνει»
- «Ασωτεύω το γελιο μου σαν ψωμί που μοιράζεται».

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

2. α) Να χωρίσετε το ποίημα σε νοηματικές ενότητες και να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο για καθεμιά από αυτές.

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

- β) Να δώσετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων:

ευτύχησα, γιομίσουν, γαλήνιες, μεγαλώνει, ασωτεύω.

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του ποιήματος.
ΜΟΝΑΔΕΣ 20
2. Ο πολιτιστικός σύλλογος της πόλης σας διοργανώνει «εβδομάδα Τέχνης», στην οποία παρουσιάζονται καλλιτεχνικές δημιουργίες των συμπολιτών σας. Εσείς αναλάβατε να παρουσιάσετε σε μια ομιλία σας τη θέση που έχει η Τέχνη στη σημερινή εκπαίδευση καθώς και προτάσεις για τη βελτίωση της (400-450 λέξεις).

ΜΟΝΑΔΕΣ 40

ΟΔΗΓΙΕΣ

(για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των θεμάτων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ